

Notă informativă
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la Platforma informațională în
domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală

1. Denumirea autorului. Participanții la elaborarea proiectului.

Proiectul *Hotărârii Guvernului cu privire la Platforma informațională în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală* a fost inițiat de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), conform competenței funcționale, în comun cu autoritățile responsabile de asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală (Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal, Ministerul Afacerilor Interne (MAI) și Inspectoratul General al Poliției, Ministerul Justiției și Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești, Procuratura Generală, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței), cu suportul proiectului de asistență tehnică al UE EuropeAid/137467/DH/SER/MD “Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.

Asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova reprezintă o condiție necesară pentru crearea, protecția, gestionarea și valorificarea pleneră a potențialului proprietății intelectuale care să contribuie la dezvoltarea unei economii naționale competitive, bazate pe cunoaștere și inovare.

Produsele intelectuale, informația și cunoștințele, potențialul spiritual, științific și cultural al societății contemporane sînt forța motrice a dezvoltării durabile și determină competitivitatea economică. Toate acestea demonstrează creșterea rolului proprietății intelectuale în societatea modernă, iar eforturile guvernelor de a investi în consolidarea regimurilor de proprietate intelectuală sunt considerate ca investiții generatoare de valoare adăugată și creștere economică, care implică, totodată, asumarea eforturilor financiare pentru utilizarea tehnologiilor informaționale moderne, inclusiv prin crearea unei platforme informaționale pentru asigurarea activității tuturor autorităților cu atribuții în domeniul respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova.

Cu referire la situația actuală privind schimbul de date în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală (DPI), diseminarea informațiilor privind DPI se realizează de către AGEPI în temeiul prevederilor Legii nr.114/2014 „Cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală” (Legea nr.114/2014), pe site-ul propriu, sub formă de baze de date separate pentru fiecare obiect de PI, la următoarea adresă: <http://www.db.agepi.md/>. Informațiile statistice privind activitatea de apărare a acestor drepturi, desfășurată de către autoritățile abilitate din Republica Moldova, se transmit anual către AGEPI de fiecare dintre aceste autorități ca răspuns la solicitarea scrisă a AGEPI. Mai mult, titularii de DPI și/sau reprezentanții lor nu au la dispoziție un mecanism automatizat prin care să devină proactivi în apărarea propriilor drepturi (de exemplu, depunerea online securizată de cereri de intervenție la Serviciul Vamal, monitorizarea statutului acestor cereri)

sau acces securizat la informațiile publice legate de indicatorii statistici care permit măsurarea eficienței activităților de apărare a DPI.

În scopul remedierii situației relatate, precum și în contextul angajamentelor asumate de către Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere RM-UE din 27.06.2014 referitoare la asigurarea protecției DPI, întru realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017–2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472/2016, precum și în vederea îmbunătățirii comunicării și coordonării interinstituționale prin automatizarea procesului de colectare și transmitere a datelor relevante procesului de aplicare a mecanismelor de protecție a DPI de către autoritățile implicate, se impune necesitatea instituirii unei platforme electronice pentru asigurarea comunicării dintre autorități și titularii de drepturi, formată din sistemele informaționale în domeniul protecției obiectelor de proprietate intelectuală (*în continuare* - SI e-OPI) și „Registrul cererilor de intervenție” (*în continuare* - SI e-RCI).

Pe cale de consecință, în temeiul art.7 din Legea nr.114/2014, art.9 lit. g) din Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal, în conformitate cu prevederile art.18 din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, precum și în vederea realizării acțiunii incluse în pct.1.10 al Planului de acțiuni pentru o guvernare deschisă pe anii 2019-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1172/2018, a fost inițiată elaborarea proiectului de Hotărâre a Guvernului privind instituirea Platformei informaționale în domeniul protecției DPI, formată din *Sistemele informaționale e-OPI și e-RCI*.

Obiectivele principale ale creării și dezvoltării acestei Platforme informaționale prin adoptarea actului guvernamental respectiv constă în:

- sporirea capacității de gestionare a sistemului de proprietate intelectuală de către principalii actori implicați în asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală prin facilitarea schimbului de date între ei, prin diverse forme de notificări (spre exemplu, notificări privind DPI în cazul MAI; reclamații privind DPI în cazul procurorilor; privind posibile încălcări ale DPI în cazul Serviciului Vamal etc.), fiecare dintre acestea necesitând a fi conectate la toate datele relevante, indiferent de locația lor de stocare;

- asigurarea accesului cetățenilor și autorităților menționate la informația completă privind obiectele de proprietate intelectuală înregistrate la AGEPI prin dezvoltarea unei platforme unice automatizate de comunicare între autorități și titularii de drepturi, care va facilita titularii de DPI și/sau reprezentanții lor să depună online, securizat, cereri de intervenție la Serviciul Vamal și să poată urmări în timp real soluționarea acestor cereri.

Prin urmare, *Sistemele informaționale e-OPI și e-RCI* sunt destinate atât sectorului public, cât și sectorului privat, beneficiarii principali fiind:

- solicitanții/titularii de drepturi (persoane fizice/juridice);
- autoritățile publice investite cu responsabilități în domeniul asigurării și respectării drepturilor de proprietate intelectuală;
- instanțele judecătorești;

- instituțiile academice și universități;
- organizațiile din sfera științei și inovării.

Totodată, responsabilitatea pentru coordonarea activităților de realizare și exploatare eficientă a *Sistemelor informaționale* e-OPI și e-RCI va revine AGEPI și Serviciului Vamal în calitate de posesori și deținători ai sistemelor, precum și Serviciului Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică în calitate de operator tehnico-tehnologic, care urmează să colaboreze cu toate autoritățile implicate în elaborarea și aplicarea platformei.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Ținând cont de scopul creării și dezvoltării Platformei informaționale în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală, prin proiectul dat se propune reglementarea următoarelor aspecte importante:

- 1) instituirea Platformei menționate, formată din:
 - Sistemul informațional în domeniul protecției obiectelor de proprietate intelectuală (SI e-OPI);
 - Sistemul informațional „Registrul cererilor de intervenție” (SI e-RCI);
- 2) aprobarea Conceptului tehnic al SI e-OPI (conform anexei nr.1 la hotărâre) și Regulamentului privind organizarea și funcționarea acestui sistem (conform anexei nr.2 la hotărâre), precum și a Conceptului tehnic al SI e-RCI (conform anexei nr.3 la hotărâre) și Regulamentului privind organizarea și funcționarea acestuia (conform anexei nr. 4 la hotărâre);
- 3) desemnarea subiecților raporturilor juridice ale ambelor Sisteme și anume:
 - AGEPI – în calitate de Posesor și Deținător al SI e-OPI și Serviciul vamal - în calitate de Posesor și Deținător al SI e-RCI;
 - Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” – în calitate de operator tehnico-tehnologic al ambelor sisteme.

Celelalte autorități participante (Inspectoratul General al Poliției din cadrul MAI, Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești din subordinea Ministerului Justiției, Procuratura Generală, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței) în calitate de furnizori și registratori de date ai sistemelor informaționale, în comun cu AGEPI și Serviciul Vamal, vor asigura, în limitele competențelor, implementarea Conceptelor tehnice și ale Regulamentelor cu privire la funcționarea acestor sisteme.

Astfel, prin Conceptele tehnice sunt definite sistemele informaționale vizate, stabilite destinațiile, obiectivele și principiile de bază ale acestora, precum și specificate funcțiile spațiului funcțional, organizațional și tehnologic din cadrul lor. De asemenea, Conceptele tehnice conțin prevederi referitoare la asigurarea securității informaționale ale sistemelor, principalele sarcini și instrumentele conceptuale de securitate, inclusiv privind organizarea sistemului de protecție a datelor cu caracter personal.

Regulamentele privind organizarea și funcționarea sistemelor informaționale reglementează și stabilesc modul de organizare, funcționare și conținutul informațional al acestora, subiecții raporturilor juridice în vederea creării și

funcționării lor, drepturile și obligațiile acestora, obiectele informaționale și lista datelor incluse în acestea, procedurile de colectare și gestiune a datelor, accesul la datele sistemelor, interoperabilitatea cu alte registre și sisteme informaționale, modalitatea de ținere și asigurare a funcționării sistemului, formele de exercitare a controlului și responsabilitatea pentru organizarea și funcționarea sistemelor.

Potrivit definiției, SI e-OPI este un sistem informațional automatizat, parte a platformei informaționale în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală, constituit dintr-un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, mijloace tehnice de program și metodologii, aflate în interconexiune care permite comunicarea între autoritățile beneficiare, monitorizarea încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală, încurajarea titularilor de drepturi de proprietate intelectuală să-și apere drepturile.

Acest Sistem trebuie să asigure realizarea funcțiilor de bază, conform legislației, după cum urmează:

- *formarea resursei informaționale unice* în domeniul asigurării protecției drepturilor de proprietate intelectuală. SI e-OPI va sintetiza toate informațiile relevante domeniului de asigurare a protecției drepturilor de proprietate intelectuală introduse de autoritățile cu atribuții în domeniu și va constitui sursa unică primară privind obiectele de proprietate intelectuală, mecanismele și acțiunile de asigurare a protecției drepturilor de proprietate intelectuală aplicate de către autoritățile cu atribuții în domeniul dat, încălcările documentate de autoritățile de resort cu privire la violarea drepturilor asupra obiectelor de proprietate intelectuală. Informația se introduce în SI e-OPI numai în baza documentelor ce confirmă veridicitatea datelor, cu referință la documentul în baza căruia a avut loc actualizarea datelor.

- *asigurarea accesului la informație*. Informația din SI e-OPI este pusă la dispoziția autorităților implicate, titularilor de drepturi, furnizorilor de date, destinatarilor și utilizatorilor SI e-OPI.

- *asigurarea securității și protecției informației* în conformitate cu prevederile legislației și standardelor de securitate, bunelor practici în domeniul dat, cu utilizarea metodelor avansate de autentificare și de autorizare a utilizatorilor, conform rolului atribuit în SI e-OPI, precum și cu utilizarea mecanismelor de protecție a datelor și a canalelor de conexiune, de monitorizare și jurnalizare a evenimentelor produse în cadrul sistemului;

- *administrarea sistemului*;

- *asigurarea calității informațiilor*, utilizând componentele sistemului de management al calității;

- *asigurarea generării datelor statistice* privind obiectele de proprietate intelectuală înregistrate în registrele AGEPI, precum și date statistice conform indicatorilor de performanță stabiliți pentru fiecare autoritate cu atribuții în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală.

De asemenea, în cadrul funcționării SI e-OPI vor fi realizate funcții specifice,

grupate în contururi funcționale, după cum urmează:

- conturul „ADMINISTRARE ȘI MONITORIZARE”, care asigură interacțiunea informațională a tuturor participanților sistemului și reprezintă un subsistem integrat de control și monitorizare a formării și utilizării resursei informaționale;

- conturul „CĂUTARE”, care asigură funcția de căutare a datelor despre obiectele de proprietate intelectuală înregistrate în registrele AGEPI;

- conturul „STATISTICI AGEPI”, care oferă posibilitatea generării și vizualizării datelor statistice agregate în formă grafică despre obiectele de proprietate intelectuală înregistrate în registrele AGEPI;

- conturul „OBSERVATORUL PI”, care reprezintă spațiul de lucru pentru autoritățile cu atribuții în domeniul asigurării protecției drepturilor de proprietate intelectuală, și anume pentru Procuratura generală, Serviciul Vamal, Inspectoratul General al Poliției din cadrul MAI, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești;

- conturul „STATISTICA OBSERVATORULUI”, care oferă posibilitatea generării și vizualizării datelor statistice agregate în formă grafică despre obiectele de proprietate rezultatele activității de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală întreprinse de autoritățile menționate;

- conturul „INFORMAȚII UTILE”, care oferă acces sistematizat la informații, link-uri utile din domeniul protecției DPI.

La rândul său, SI e-RCI este definit ca un sistem informațional automatizat, parte a platformei informaționale în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală, constituit dintr-un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, mijloace tehnice de program și metodologii, aflate în interconexiune care permite titularilor de drepturi de proprietate intelectuală depunerea în regim on-line a cererilor de intervenție pentru aplicarea, la frontieră a măsurilor de protecție a proprietății intelectuale, iar Serviciului Vamal oferă un mecanism de gestionare/management a cererilor de intervenție depuse.

În cadrul funcționării acestui sistem vor fi realizate funcții specifice, grupate în module și contururi funcționale, după cum urmează:

- **Modulul funcțional al titularului de drepturi de proprietate intelectuală**, în cadrul căruia sunt operaționale următoarele contururi funcționale:

- a) conturul „CERERI DE INTERVENȚIE”;

- b) conturul „REGISTRUL CERERILOR DE INTERVENȚIE”;

- c) conturul „NOTIFICĂRI”;

- d) conturul „INCIDENTE”.

- **Modulul funcțional al Serviciului Vamal**, care reprezintă spațiul de lucru destinat reprezentanților Serviciului Vamal pentru organizarea procesului de examinare, acceptare a cererilor de intervenție, gestionarea Registrului cererilor de intervenție și măsurilor de reținere aplicate. În cadrul acestui modul sunt operaționale următoarele contururi funcționale:

- a) conturul „CERERI DE INTERVENȚIE”;
- b) conturul „REGISTRUL CERERILOR DE INTERVENȚIE”;
- c) conturul „REȚINERI”;
- d) conturul „NOTIFICĂRI”;
- e) conturul „INCIDENTE”.

- **Modulul funcțional de administrare și monitorizare**, care asigură interacțiunea informațională a tuturor participanților sistemului și reprezintă un subsistem integrat de control și monitorizare a formării și utilizării resursei informaționale.

- **Modul funcțional al titularului de drepturi de proprietate intelectuală**, care reprezintă interfața destinată titularilor de drepturi pentru depunerea cererilor de intervenție, monitorizarea statutului acestor cereri, consultarea Registrului cererilor de intervenție, recepționarea notificărilor, raportarea incidentelor, informarea privind drepturile de proprietate intelectuală.

- **Modulul funcțional al Serviciului Vamal**, care reprezintă spațiul de lucru destinat reprezentanților Serviciului Vamal pentru organizarea procesului de examinare, acceptare a cererilor de intervenție, gestionarea Registrului cererilor de intervenție și măsurilor de reținere aplicate.

De menționat că arhitectura ambelor sisteme este proiectată a fi una deschisă, modulară și bazată pe componente integrate, care asigură posibilitatea dezvoltării sale fără a afecta continuitatea funcționării. Aceste principii sunt aplicabile și se regăsesc la toate nivelele arhitecturii sistemului.

Pe lângă aceasta, platformele tehnologice ale sistemelor sunt alcătuite din totalitatea de componente software necesare pentru a asigura mediul de funcționare a lor, care vor include: platforme de dezvoltare software, sistem de gestionare a bazelor de date, sisteme de operare. Sistemele respective vor fi găzduite în Platforma tehnologică guvernamentală comună MCloud.

Accesul la resursele informaționale ale sistemelor este segmentat pentru utilizatorii interni și cei externi. Prin urmare, utilizatorii interni sunt posesorul/deținătorul, operatorul tehnico-tehnologic, registratorii, iar utilizatorii externi ai SI e-OPI sunt furnizorii, destinatarii, precum și alți utilizatori cu drept de acces în temeiul legii, respectiv pentru SI e-RCI utilizatorii externi sunt titularii de drepturi.

4. Fundamentarea economico-financiară.

Realizarea prevederilor hotărârii se va efectua din contul și în limita mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat și altor mijloace, conform legii. Posesorii sistemelor informaționale vor evalua anual costurile necesare administrării acestora și vor înainta propuneri de solicitare a mijloacelor financiare pentru a fi incluse în proiectul legii bugetului de stat pe anul respectiv.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul *Hotărârii Guvernului cu privire la Platforma informațională în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală* reprezintă cadrul normativ guvernamental de implementare a actelor legislative întru executarea cărora a fost

elaborat, totodată fiind actul de reglementare necesar pentru asigurarea operaționalității sistemelor informaționale în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului.

Proiectul urmează a fi supus avizării și consultării publice în conformitate cu procedura stabilită prin Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, fiind expediat părților interesate și plasat pe pagina web oficială a AGEPI www.agepi.gov.md la compartimentul Transparența/Consultări publice/Anunțuri de proiecte.

7. Constatările expertizei anticorupție.

Proiectul urmează a fi transmis la expertizare anticorupție după coordonarea acestuia cu toate părțile interesate.

8. Constatările expertizei juridice

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice după coordonarea acestuia cu Centrul Național Anticorupție.

În contextul celor menționate supra, pentru asigurarea operaționalității și schimbului de date coerent și securizat prin intermediul Platformei informaționale în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală în conformitate cu legislația națională relevantă, considerăm necesară elaborarea și promovarea cadrului normativ concordant, bazat pe cele mai bune practici și principii de elaborare și implementare a sistemelor informaționale, menit să reglementeze modul de funcționare al acestora.

Lilia BOLOCAN,
Director General al Agenției de Stat
pentru Proprietatea Intelectuală